

Olsztyn, dnia 5 lutego 2015 roku

PS-IV.431.4.16.2014.MW

**Katolicki Ośrodek
Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży
ul. Bł. Reginy Protmann 4
14-500 Braniewo**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie art. 122 i 122a, w związku z art. 186 pkt 3 oraz art. 197b ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U.2013 poz. 135 ze zm.) zespół kontrolny w składzie:

1. Marek Wojtas - główny specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, zamiejscowe stanowisko pracy w delegaturze Urzędu w Elblągu, kierujący zespołem kontrolnym,
2. Agnieszka Błaszczyk - główny specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, zamiejscowe stanowisko pracy w delegaturze Urzędu w Elblągu,

na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-VI.0030.1182.2014 z dnia 7 listopada 2014 roku (akta kontroli str. 4), przeprowadził w dniach 24-26 listopada 2014 roku kontrolę problemową w Katolickim Ośrodku Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży w Braniewie. Przedmiotem kontroli była działalność zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, w okresie od 1 stycznia 2013 roku do dnia zakończenia kontroli.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2013 poz. 135 ze zm.) – zwanej dalej ustawą,
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz.1720) - zwanego dalej rozporządzeniem.

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

- placówka/jednostka kontrolowana - co oznacza Katolicki Ośrodek Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży w Braniewie;
- zespół - co oznacza zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka;
- ocena okresowa - co oznacza okresową ocenę sytuacji dziecka dokonaną przez zespół ds. okresowej oceny sytuacji dziecka Katolickiego Ośrodka Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży w Braniewie.

Kontrolę przeprowadzono w obecności dyrektora Katolickiego Ośrodka Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży w Braniewie, siostry Beaty Viannej Jachimczyk, w oparciu o analizę prowadzonej w placówce dokumentacji oraz złożone przez powyżej wskazaną wyjaśnienia.

USTALENIA KONTROLI

Organizację pracy zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka określał Regulamin Organizacyjny Katolickiego Ośrodka Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży w Braniewie. Ponadto w kontrolowanej jednostce funkcjonował Regulamin Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka w Katolickim Ośrodku Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży w Braniewie.

Ustalono, że obligatoryjne posiedzenia zespołu odbywały się co pół roku, zgodnie z zapisami art. 138 ust. 1 ustawy. W toku kontroli dokonano analizy okresowych ocen sytuacji dzieci, przeprowadzonych w dniach:

- 26 i 28 maja 2014 roku,

- 5 i 12 listopada 2014 roku.

W skład ww. zespołów nie wchodziły wszystkie osoby wskazane w art. 137 ust. 1 ustawy. Na posiedzenia zespołu nie zapraszano asystentów rodziny, o których mowa w art. 137 ust. 1 pkt 6 ustawy - mimo, iż w 2014 roku placówka współpracowała z dwoma asystentami przydzielonymi łącznie czterem rodzinom z terenu Miasta i Gminy Frombork oraz Miasta Braniewa (akta kontroli str. 5 – 30).

Przebieg posiedzeń zespołu utrwalono w formie dokumentów pod nazwą „Okresowa Ocena Sytuacji Dziecka Dokonana w Dniu (...) przez Zespół ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka (...)”.

Analiza dziesięciu losowo wybranych okresowych ocen sytuacji dzieci przebywających w placówce w dacie kontroli (akta kontroli str. 31 - 84) wykazała następujące nieprawidłowości:

1) Niedokonywanie analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem, o której mowa w art. 136 pkt. 2 ustawy.

Analiza dokumentacji zespołów z dnia 26 i 28 maja 2014 roku w pięciu przypadkach () oraz z dnia 5 i 12 listopada 2014 roku w jednym przypadku () wykazała, iż przedmiotowa dokumentacja nie zawierała analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem, przyjmując formę opisu czy opinii o dziecku.

Natomiast w przypadku . dokumentacja zespołu z dnia 26 i 28 maja 2014 roku wskazuje, iż nie dokonano ww. analizy ograniczając się jedynie do wyszczególnienia metod pracy z dzieckiem.

2) Nierzetelna modyfikacja planu pomocy dziecku, o którym mowa w art. 136 pkt 3 ustawy.

Zapisy dokumentacji zespołu z dnia 26 i 28 maja 2014 roku w przypadku

(lat 11) wskazują „w sferze emocjonalnej, społecznej i duchowej wprowadzenie celu krótkoterminowego: „uzyskanie równowagi emocjonalnej po śmierci matki”, działanie: spotkania z psychologiem, osoba odpowiedzialna: psycholog, wychowawca, termin: XI 2014 r.” Zapisy dokumentacji ww. zespołu w punkcie 2. Analiza stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną wskazuje, iż w dniu 1 października 2013 roku „nieoczekiwanie zmarła matka . Było to bolesne zarówno dla osób dorosłych jak i . To wydarzenie w życiu dziecka miało miejsce około 8 miesięcy przed posiedzeniem przedmiotowego zespołu, mimo to w części dotyczącej analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem (przez ostatnie półrocze) brak jest jakiegokolwiek wzmianki dotyczącej podjętych przez placówkę działań zmierzających do pomocy dziecku, w tak trudnej sytuacji życiowej. Zwłaszcza, iż w dniu 25 i 27 listopada 2013 roku, około 2 miesięcy od śmierci matki chłopca, w placówce zebrał się zespół ds. okresowej oceny sytuacji dziecka. W punkcie 3. Modyfikacja planu pomocy dziecku widnieje zapis „praca nad poczuciem straty z powodu śmierci matki”. Natomiast zapisy dokumentacji zespołu z dnia 5 i 12 listopada 2014 roku w punkcie

2. Analiza stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną wskazują jedynie, iż „miewa momenty nostalgiczne związane z ciągłym przeżywaniem śmierci matki. Podczas rozmów chętnie się dzieli swoim żalem braku w jego życiu mamy. W takich chwilach wraz z wychowawcą odwiedza grób matki. Również podczas urlopowań razem z tatą jedzie na cmentarz”. Brak jest informacji o spotkaniach dziecka z psychologiem zatrudnionym w placówce w celu uzyskania równowagi emocjonalnej po śmierci matki. W punkcie 3. Modyfikacja planu pomocy dziecku brak jest także informacji dotyczących przedmiotowego celu krótkoterminowego mimo, iż termin jego realizacji wyznaczono na miesiąc listopad 2014 roku, a z powyżej wskazanych zapisów wynika, iż dziecko ciągle przeżywa śmierć matki - co jednoznacznie wskazuje, iż nie osiągnęło równowagi emocjonalnej.

3) Brak zapisów lub lakoniczne zapisy w zakresie oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia go w rodzinnej pieczy zastępczej, o których mowa w art. 136 pkt 6 ustawy.

Na podstawie dokumentacji zespołu z dnia 26 i 28 maja 2014 roku oraz z dnia 5 i 12 listopada 2014 roku stwierdzono w przypadku brak zapisów dotyczących oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny.

Natomiast analiza przeprowadzona w obszarze oceny możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej wykazała, iż dokumentacja z posiedzenia zespołu z dnia 26 i 28 maja 2014 roku w przypadku oraz z dnia 5 i 12 listopada 2014 roku w trzech przypadkach (.....) nie zawierała takiej oceny.

Natomiast w przypadku dokumentacja z posiedzenia zespołu z dnia 26 i 28 maja 2014 roku nie zawierała uzasadnienia przedmiotowej oceny ograniczając się do stwierdzenia, iż nie ma możliwości umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej.

Ponadto w dokumentacji zespołu z dnia 26 i 28 maja 2014 roku w czterech przypadkach (.....) oraz dokumentacji zespołu z dnia 5 i 12 listopada 2014 roku w trzech przypadkach (.....) zamiast oceny możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej, formułowano zapisy typu ”PCPR nie wskazał kandydatów na rodziców zastępczych”, co nie jest jednoznaczne z dokonaniem oceny w ww. zakresie.

Po dokonaniu okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w placówce formułowano na piśmie wnioski dotyczące zasadności dalszego ich pobytu i przesyłano je do sądu.

Jednak w dokumentach tych nie zawsze wskazuje się na argumenty przemawiające za zasadnością dalszego pobytu dziecka w placówce lub wskazuje się je w sposób skrótowy, jednozdaniowy, nieuzasadniający w pełni reprezentowanego przez placówkę stanowiska (akta kontroli str. 85 – 104). Jak to miało miejsce w trzech przypadkach (.....)

.....) we wnioskach zespołu z dnia 26 i 28 maja 2014 roku oraz w sześciu przypadkach (.....) we wnioskach zespołu z dnia 5 i 12 listopada 2014 roku.

Wnioski zespołu uznające zasadność dalszego pobytu dziecka w placówce ze względu na „brak możliwości powrotu do rodziny”, „brak działań ze strony rodziców w kierunku powrotu dziecka”, „toczące się postępowanie w Sądzie”, „wydane postanowienie odnośnie rozwiązania rodziny zastępczej” czy „zgłoszenie dziecka do adopcji” bez szerszego ich uzasadnienia, przesyłane do sądu nie są zatem źródłem informacji o wychowanku, jego rodzinie i nie mogą stanowić podstawy do podejmowania dalszych oddziaływań wobec małoletniego.

Zespół na posiedzeniu w dniu 26 i 28 maja 2014 roku sformułował wnioski dotyczące (akta kontroli str. 105):

- umieszczenia w rodzinie adopcyjnej - w stosunku do 1 wychowanka;
 - pozostawienia w placówce - w stosunku do 19 wychowanków.
- Natomiast zespół na posiedzeniu w dniu 5 i 12 listopada 2014 roku sformułował wnioski dotyczące (akta kontroli str. 105):
- umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej – w stosunku do 1 wychowanka;
 - pozostawienia w placówce - w stosunku do 17 wychowanków.

Zespół do spraw okresowej sytuacji dziecka zbierał się również doraźnie. W 2013 roku posiedzenie zwołano jeden raz, natomiast w 2014 roku czterokrotnie. We wszystkich przypadkach powodem zwołania posiedzenia zespołu było przybycie do placówki kolejnego dziecka (akta kontroli str. 106).

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnoszę o podjęcie stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

1. W składzie zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka uwzględniać wszystkie osoby, o których mowa w art. 137 ust.1 ustawy. Termin realizacji - na bieżąco.
2. W ramach okresowych ocen sytuacji dzieci umieszczonych w placówce dokonywać:
 - a) analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem, zgodnie z art. 136 pkt 2 ustawy;
 - b) modyfikowania planu pomocy dziecku, zgodnie z przepisami art. 136 pkt 3 ustawy oraz § 15 ust. 5 pkt 1 rozporządzenia;
 - c) oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia go w rodzinnej pieczy zastępczej, zgodnie z przepisami art. 136 pkt 6 ustawy, wskazując jednocześnie argumenty mające wpływ na podjęcie decyzji.
 Termin realizacji - na bieżąco.
3. Wnioski dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce formułować wraz z uzasadnieniem. Termin realizacji – na bieżąco.
4. Dokonać weryfikacji dotychczasowych metod pracy i jej efektów z zakresu uzyskania równowagi emocjonalnej – stosownie do potrzeb dziecka. Uruchomić niezwłocznie pomoc psychologiczną. Termin realizacji – niezwłocznie.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 197d ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U.2013 poz. 135 ze zm.), przysługuje prawo zgłoszenia do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego zastrzeżeń do ww. zaleceń pokontrolnych, w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wiadomości:

- 1) Starosta
Powiatu Braniewskiego
Pl. Piłsudskiego 2
14-500 Braniewo
- 2) Przewodnicząca Prowincjalna
Zgromadzenia Sióstr św. Katarzyny
ul. Moniuszki 7
14-500 Braniewo
- 3) a/a

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Wanda Sylwia Kicińska
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Olsztynie